

Beleidsregel energietoeslag gemeente Zwolle 2023

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregel worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet.
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
 - a. belanghebbende: de persoon die voor zichzelf, zijn partner en/of tot het gezin behorende één of meerdere kinderen om een energietoeslag verzoekt.
 - b. college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwolle;
 - c. energietoeslag: de eenmalige uitkering in 2023 op grond van categoriale bijzondere bijstand ter compensatie van stijgende energielasten.
 - d. huishouden: de leefsituatie die een alleenstaande, kostendeler, of (eenouder)gezin duurzaam in stand houdt en waarbij noodzakelijke kosten worden gemaakt zoals energiekosten.
 - e. gemeentelijke financiële inkomensondersteunende voorziening: een geldelijke uitkering op grond van een gemeentelijke verordening voor huishoudens met een inkomen lager dan 130% van het sociaal minimum of bijzondere bijstand in 2023 en niet zijnde de studietoeslag.
 - f. Inkomen: het inkomen zoals bedoeld in artikel 31, 32 en 33 van de Participatiewet verminderd met de ontvangen vakantietoeslag. Tot het inkomen wordt ook gerekend de bijstand voor algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan zoals genoemd in artikel 5 van de Participatiewet. Er wordt uitgegaan van de som van het inkomen van belanghebbende en zijn partner.
 - g. schuldenaren: een inwoner die geldzaken onvoldoende zelfstandig kan behartigen en daarvoor dienstverlening voor schuldproblemen krijgt van de gemeente Zwolle of zijn toegelaten tot de wet schuldsanering natuurlijke personen.
 - h. thuisinwonend: meerderjarig kind dat woont bij zijn ouder(s).
 - i. zelfstandige: de volwassene die voor de voorziening in het bestaan geheel of gedeeltelijk is aangewezen op arbeid in eigen bedrijf of zelfstandig beroep en de financiële risico's daarover draagt.

Artikel 2 Doelgroep energietoeslag en inkomen

- 1 De energietoeslag 2023 is bedoeld voor de inwoner met een zelfstandig huishouden die door de stijgende prijzen voor energie te maken heeft met hogere energielasten.
- 2 Om voor de aanvullende eenmalige energietoeslag in aanmerking te komen:
 - a) moet de belanghebbende 21 jaar of ouder zijn; en
 - b) staan de belanghebbende en zijn eventuele partner in de gemeentelijke basisregistratie personen van de gemeente Zwolle ingeschreven; en
 - c) hebben belanghebbende en eventuele gezin ten laste van het inkomen regelmatige energiekosten; en
 - d) mag het inkomen van de belanghebbende vóór de maand van aanvraag niet meer bedragen dan 130% van de norm; en
 - e) moet de belanghebbende niet in aanmerking komen voor studiefinanciering op grond van artikel 3.1 van de wet studiefinanciering 2000.
- 3 Als bij belanghebbende door wisselende of eenmalige inkomsten het inkomen in de maand voor de aanvraag hoger is dan 130% van de norm, wordt uitgegaan van een gemiddeld inkomen. Het gemiddeld inkomen wordt berekend door de som van het inkomen van de drie maanden voorafgaande aan datum aanvraag te bekijken en het gemiddelde te nemen.
- 4 Voor bepaling van het inkomen van een zelfstandige wordt uitgegaan van het boekjaar, voorafgaand aan het jaar waarin de aanvraag is gedaan. Dit is het inkomen na aftrek van de verschuldigde inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen. Deze belasting en premies worden gesteld op het percentage, zoals vermeld in artikel 6, lid 2, van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004. Hierbij wordt een teruggave inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen niet als inkomen aangemerkt. Het vastgestelde inkomen als zelfstandige wordt, na eventuele vermeerdering met andere inkomsten over het betreffende boekjaar, gedeeld door 12.

5. Als door de belanghebbende vanaf 1 januari 2023 een Zwolse gemeentelijke financiële inkomensondersteunende voorziening is genoten of over het jaar 2023 kwijtschelding van de Zwolse gemeentelijke belastingen is verleend, voldoet de belanghebbende aan de inkomensvoorwaarde van deze eenmalige energietoeslag.

Artikel 3 Schuldenaren

In afwijking van het gestelde in artikel 2 lid 1 onder c kan een belanghebbende ouder ongeacht de hoogte van het inkomen voor een vergoeding in aanmerking komen als hij:

- a) in het kader van een minnelijke schuldregeling een relatie heeft met de gemeentelijke Schuldienstverlening en alleen het vrij te laten bedrag van zijn inkomen overhoudt ter besteding;
- b) in het kader van een wettelijke schuldregeling onder WSNP-bewind staat en alleen het vrij te laten bedrag van zijn inkomen overhoudt ter besteding;

Artikel 4 Uitsluitingsgronden

1. Als belanghebbende geen rechthebbende is in de zin van artikel 11 Participatiewet of de energiekosten niet verbonden zijn met Nederland is er geen recht op de energietoeslag 2023 (territorialiteitsbeginsel).
2. Als sprake is van een van de uitsluitingsgronden van artikel 13 lid 1 Participatiewet bestaat er in beginsel geen recht op de energietoeslag 2023.
3. De bewoner van een inrichting heeft geen recht op de eenmalige energietoeslag als hij geen energielasten heeft.
4. De aanvrager die al van een andere gemeente een aanvullende energietoeslag ontving, heeft geen recht op de eenmalige energietoeslag van gemeente Zwolle.
5. De gestegen bedrijfslasten van een zelfstandige of een bedrijf ten gevolge van hogere energieprijzen vallen buiten het bereik van deze regeling.

Artikel 5 Vermogen

Het vermogen waarover de belanghebbende met partner en inwonende minderjarige kinderen beschikken, blijft buiten beschouwing.

Artikel 6 Hoogte van de energietoeslag 2023

De gemeentelijk energietoeslag 2023 bedraagt € 800.

Artikel 7 Aanvraag

1. De eenmalige energietoeslag wordt ambtshalve toegekend als het college beschikt over voldoende gegevens voor toekenning.
2. Een aanvraagprocedure wordt ingericht voor iedereen die niet ambtshalve toekend krijgt. Een aanvraag voor de aanvullende eenmalige energietoeslag kan worden ingediend vanaf medio december 2023.
3. De aanvraag voor de energietoeslag 2023 wordt digitaal ingediend via www.zwolle.nl. In afwijking van deze digitale aanvraag is een schriftelijke aanvraag mogelijk.
4. Belanghebbende overlegt bij de aanvraag:
 - a. specificaties van zijn/haar inkomsten over de maand voorafgaand aan de aanvraag. Wanneer er sprake is van flexibele inkomsten, overlegt de belanghebbende specificaties van het inkomen van 3 maanden voorafgaande aan de aanvraag. Vindt de aanvraag in 2024 plaats dan specificaties van zijn/haar inkomsten over november 2023. Wanneer er sprake is van flexibele inkomsten, overlegt de belanghebbende specificatie van de maanden september 2023, oktober 2023 en november 2023.
 - b. de belastingaangifte 2022 of de meeste recente en de kolommenbalans over de afgelopen drie maanden, voorafgaande aan de aanvraag als er sprake is van inkomsten uit onderneming of inkomsten als ZZP'er. Vindt de aanvraag in 2024 plaats dan overlegt belanghebbende de belastingaangifte 2022 of de kolommenbalans van de maanden oktober 2023, november 2023 en december 2023.
5. Een aanvraag energietoeslag 2023 kan worden ingediend tot 1 juli 2024.

Artikel 8 Vorm van de energietoeslag 2023

De energietoeslag 2023 wordt in de vorm van een gift verstrekt.

Artikel 9 Terugvordering

Het college trekt de energietoeslag 2023 in en vordert terug voor zover de toeslag ten onrechte of tot een te hoog bedrag is ontvangen door onjuiste of onvolledige inlichtingen.

Artikel 10 Hardheidsclausule

Het college kan over doelgroep, inkomen en aanvraagprocedure, als de omstandigheden van het individuele geval daarvoor aanleiding geven, ten gunste van de belanghebbende afwijken van deze beleidsregel.

Artikel 11 Inwerkingtreding en duur beleidsregel

Deze beleidsregel treedt in werking met de wijziging van de Participatiewet voor het categoriaal verstrekken van een energietoeslag aan minima en eindigt op 31 augustus 2024.

Algemene toelichting

De energietoeslag is een eenmalige toeslag voor mensen met een minimum inkomen, die door de gestegen energieprijzen onvoldoende inkomen hebben om hun energierekening te betalen. De energietoeslag is bedoeld om te helpen met het betalen van de rekeningen voor gas en elektriciteit. Zowel in 2022 als in 2023 wordt de energietoeslag uitgekeerd door gemeenten. De energietoeslag is aanvullend op andere maatregelen van het Rijk, zoals het energieprijzplatform in 2023 en de verlaging van de energiebelasting in 2022.

We hebben in 2022 de energietoeslag van €1.300 beschikbaar gesteld voor de Zwolse inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum, inclusief de uitwonende studenten en kostdelers. Vanuit het Rijk is de mogelijkheid geboden om €500 van de energietoeslag 2023 toe te voegen aan de energietoeslag van 2022. Voorwaarde hiervoor was dat werd uitbetaald op basis van dezelfde criteria als in 2022. Zwolle heeft hiervoor gekozen, waardoor aanvragers van de energietoeslag 2022 in maart 2023 nogmaals €500 hebben ontvangen. Na vaststelling van de wet energietoeslag 2023 is het mogelijk om het resterende bedrag van €800 uit te betalen. Dat gebeurt conform deze beleidsregel.

Artikelsgewijze Toelichting

Artikel 1 begrippen

Voor het definiëren van de begrippen is aangesloten bij de Participatiewet. Deze wet geeft structuur aan veel situaties op het terrein van armoedebeleid.

Huishouden

Het begrip huishouden staat niet in de Participatiewet. We nemen het begrip op om te verduidelijken dat de compensatie van de energierekening bestemd is voor een huishouden met een gas- en energieaansluiting. Een inwoner hoeft voor het recht op compensatie niet per se zelf rechtstreeks de energierekening te betalen. Een gezin, alleenstaande of kostdeler betaalt zelf of draagt bij aan de energierekening. Denk bijvoorbeeld voor een persoon die huur inclusief de energiekosten betaalt. In geval van meerdere kostdelers in een woning ontvangt iedere kostdeler de compensatie. Zij dragen namelijk allemaal bij aan de energierekening. Een inwoner van een instelling veelal niet.

Artikel 2 doelgroep energietoeslag en inkomen

De energietoeslag 2023 is bedoeld voor Zwollenaren met een zelfstandig huishouden die door de stijgende prijzen voor energie te maken heeft met hogere energielasten. De toeslag is niet bedoeld voor de lasten van tweede woningen zoals vakantiehuisjes of woningen in het buitenland.

In tegenstelling tot de energietoeslag voor 2022 kiest de regering er voor om voor de energietoeslag 2023, de doelgroep verder af te bakenen. Dat geldt voor de volgende categorieën: studenten, dak- en thuislozen en jongeren tot 21 jaar. Gekozen is om wettelijk te regelen dat een aantal categorieën burgers niet in aanmerking komt voor de energietoeslag in 2023. In 2022 is niet voor een wettelijke uitzondering gekozen, maar zijn gemeenten geadviseerd om de onderstaande categorieën uit te sluiten van de energietoeslag. De gemeente Zwolle heeft toen ervoor gekozen om de energietoeslag 2022¹ ook open te stellen voor uitwonende jongeren van 18, 19 en 20 jaar en voor uitwonende studenten.

Artikel 3 Schuldenaren

Mensen met schulden die een hoger inkomen hebben, hebben als gevolg van inhoudingen of beslagleggingen vaak een besteedbaar inkomen dat veel lager is. Het volgen van een schuldregelingstraject is een langdurige en financieel moeilijke opgave. Als stimulans om een dergelijk traject te volgen en vol te houden, geeft deze regeling aan dat iemand die een relatie heeft met de gemeentelijke Schuldienstverlening ongeacht de hoogte van het inkomen in aanmerking kan komen voor een tegemoetkoming. Het besteedbare inkomen van de inwoner is dan gelijk aan het "vrij te laten bedrag (VTLB)". Dit geldt ook voor een opgelegde schuldregeling op grond van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen.

¹ Beleidsregel eenmalige energietoeslag gemeente Zwolle 2022, beleidsregel aanvulling eenmalige energietoeslag gemeente Zwolle en beleidsregel additionele energietoeslag €500 3^{de} tranche gemeente Zwolle 2022.

Artikel 3 bepaalt dat deze groep van mensen recht hebben op de tegemoetkoming als in de peilmaand februari 2023 het VTLB van toepassing is.

Artikel 4 Uitsluitingsgronden

In Participatiewet wordt aangegeven wie recht hebben op bijstand. De artikelen 11 en 13 van de Participatiewet passen we analoog toe in deze beleidsregel. Hieruit volgt dat:

- alleen Zwollenaren met energielasten worden tegemoetgekomen.
- alleen rechtmatig verblijf in Nederland recht op tegemoetkoming geeft.
- bedrijven, gedetineerden en mensen in een inrichting geen recht hebben.

De artikelen 2 en 4 zijn van belang bij de toetsing van de situatie op het moment van de aanvraag of ambtshalve toekenning. In deze aanvullende beleidsregel is expliciet vermeld dat inwoners die al van andere gemeenten een aanvullende bijdrage hebben ontvangen niet nogmaals in aanmerking komen.

Inrichting

Mensen in een inrichting zijn in beginsel uitgesloten van deze compensatieregeling. Zij ontvangen zak- en kleedgeld en de kosten van energie worden gedragen door de gemeenschap. Het gaat om instellingen waar inwoners hulp wordt geboden en/of verblijf houden met verzorging dan wel verpleging. Zie ook de definitie in artikel 1 van de Participatiewet. Als mensen in een inrichting verblijven waar de wooncomponent voor eigen rekening komt en dus energie wordt doorberekend krijgt ze natuurlijk een toeslag. Dat zal uitzondering zijn.

Volledigheidshalve dient opgemerkt te worden dat blijf-van-mijn-lijf-huizen een woonvoorziening bieden met toepassing van de reguliere alleenstaande norm of gezinsnorm.

Artikel 5 Vermogen

Het vermogen blijft buiten beschouwing net als bij de eerdere energietoelagen.

Artikel 6 hoogte van de energietoelage 2023

Voor Zwolle is de energietoelage 2022 neergekomen op een totaalbedrag van € 1.800. Daarvan is in april 2022 € 800 uitbetaald, in oktober 2022 € 500 en in maart 2023 nogmaals € 500. Wanneer een inwoner pas in het najaar van 2022 een energietoelage aanvraagt, ontvangt de inwoner direct € 1.300 en in maart 2023 nogmaals € 500. In Zwolle hebben we gekozen om een deel van de energietoelage 2023, de € 500, eerder uit te keren door deze bij de energietoelage 2022 te trekken. De energietoelage voor 2023 is daardoor € 800.

Artikel 7 aanvraag

Gemeenten krijgen de bevoegdheid om de energietoelage zonder schriftelijke aanvraag te verstrekken. Op deze wijze kan een relatief groot deel van de doelgroep snel ambtshalve worden bediend zonder dat de betrokkenen hier iets voor behoeven te doen. We zullen de inwoners waarvan we de relevante gegevens hebben de energietoelage 2023 ambtshalve toekennen.

Huishoudens aan wie de aanvullende energietoelage 2023 niet automatisch kan worden toegekend, kunnen zelf een aanvraag doen voor deze toeslag. Hiervoor zal een afzonderlijk digitaal loket worden ingericht. De energietoelage 2023 kan worden aangevraagd van vanaf medio december 2023 tot 1 juli 2024.

Artikel 8 vorm van de aanvullende eenmalige energietoelage

Ook de aanvullende toeslag wordt net als de eerdere toeslag in 2022 als eenmalige gift uitbetaald. De ontvangst van de toeslag heeft geen gevolgen voor de bijstandsuitkering en zal, mits geen onjuiste informatie is verstrekt, niet worden teruggevorderd bij de ontvanger. Er zal niet worden gecontroleerd op daadwerkelijke stijging van de energielasten.

Onbelaste toeslag

Evenals in 2022 is de energietoelage 2023 een onbelaste toeslag omdat er geen sprake is van een periodieke uitkering. De toeslag wordt voor inwoners niet meegerekend als inkomen en heeft dus geen invloed op bijvoorbeeld toeslagen. Het bedrag kan op het moment dat dit gespaard wordt, wel meegerekend worden als er getoetst wordt op vermogen bij huur- en zorgtoelage, kindgebonden budget, Wlz en WMO (bron Divosa).

Artikel 9 Terugvordering

De belanghebbende is verplicht om alle relevante inlichtingen te verstrekken aan de gemeente. De onvoldoende naleving van deze verplichting kan leiden tot terugvordering (zie artikel 58 Participatiewet).

Artikel 10 Hardheidsclausule

In bijzondere gevallen mag het college van burgemeester en wethouders van de gemeente afwijken van een paar bepalingen in deze regeling. Het betreffen de bepalingen over de omvang van de doelgroep, inkomen en het aanvragen van de energietoeslag. Het college mag niet afwijken van de hoogte van de toeslag.

Artikel 11 Inwerkingtreding en duur beleidsregel

Deze beleidsregel treedt in werking met de wijziging van de Participatiewet voor het categoriaal verstrekken van een energietoeslag aan minima en studenten en eindigt op 30 augustus 2024.